

# Suurten kuntayhtymien PKS-raportti



tammi-joulukuu 2023

# Sisällysluettelo

Yhteenveto toiminnasta ja taloudesta 3

## **HSL**

- Olennaiset nostot raportointikaudelta 4
- PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 5
- Tuottavuusohjelman seuranta 9
- HSL:n oman strategian eteneminen 11
- Talouden seuranta 12

## **HSY**

- Olennaiset nostot raportointikaudelta 16
- PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 17
- Tuottavuusohjelman seuranta 20
- Talouden seuranta 22

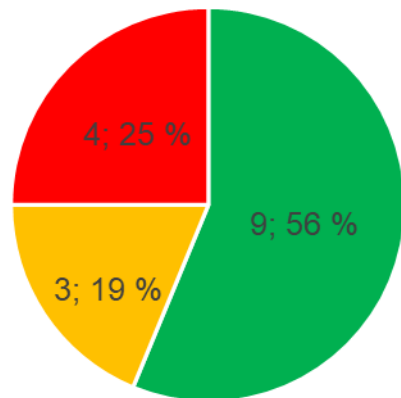
# Yhteenveto toiminnasta ja taloudesta tammi-joulukuussa 2023

Tällä Espoon, Helsingin ja Vantaan yhteisellä raportilla seurataan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle (HSL) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) yhteisesti asetettujen omistajaohjaustavoitteiden toteutumista sekä kuntayhtymien toimintaa ja taloutta.

Kuntayhtymille asetettiin yhteensä kuusi tavoitetta vuodelle 2023. Näistä HSL:n joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus toteutui kaikilla kolmella mittarilla. Muut tavoitteet toteutuivat osittain, ja heikoimmin toteutui HSY:n vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen, joka toteutui osittain yhdellä mittarilla.

Raportilla esitetyt tiedot ovat ennusteita ja voivat muuttua varsinaisiin tilinpäätöksiin.

PKS-omo-tavoitteiden toteuma mittareittain, tammi-joulukuu 2023



■ Toteutuu ■ Toteutuu osittain ■ Ei toteudu

PKS-omistajaohjaustavoite	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q2	Toteuma Q4
HSL 1. Tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015-2019 keskiarvoon verrattuna.	75 %	50 %	75 %	75 %
HSL 2. Kuntakohtaiset subventio-osuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kuntakohtaisista kokonaiskustannuksista.	67 %	67 %	67 %	67 %
HSL 3. Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus.	100 %	100 %	100 %	100 %
HSY 1. Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %.	83 %	83 %	83 %	83 %
HSY 2. Ympäristövastuullisuuden lisääminen.	67 %	50 %	33 %	33 %
HSY 3. Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen	0 %	0 %	50 %	25 %



# Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

## Olellaiset nostot toiminnasta vuonna 2023:

- Positiivisesta kehityksestä huolimatta matkustaminen kasvoi arvioitua hitaammin. Nousut tammi-joulukuussa jäivät vuoden 2019 tasosta -13,3 %. Vuoteen 2022 verrattuna nousijamäärissä oli kasvua +13,4 %. Nousijamäärä jäi 344 milj. nousuun, kun tavoite vuodelle 2023 oli 362 milj. nousua.
- Lipunmyynti piristyi, mutta talousarviosta jäätettiin 4,6 milj. euroa (-1,2 %). Lipputuloja kertyi 21,5 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022.
- Kustannukset (toimintamenot) jäävät talousarviosta 42,5 milj. euroa (-4,9 %) pääosin operointi- ja infrakustannuksista johtuen. Viime vuosina voimakkaasti kasvanut kustannustaso oli talousarvion oletuksia maltillisempaa.
- Kustannustehokkuutta haastaa hintatason nousu ja inflaatio sekä matkustajamäärien odotettua hitaampi kehitys. Suurimpia riskitekijöitä ovat edelleen yleisesti herkkä taloudellinen tilanne ja mahdollinen taantuma. Bussiliikenteessä ja kaupunkiraideliikenteessä kustannustaso on sidottu indekseihin. Sähkön ja polttoaineiden hintatason vaihtelu aiheuttaa kustannusriskin liikennöintikustannuksiin. Sähkömarkkinoiden herkkyydet esimerkiksi joustojen ja niiden puutteiden suhteen voivat aiheuttaa huomattavia heilahteluja esimerkiksi tarjonnan vaihtelun aiheuttamien pullonkaulojen ja kysyntäpiikkien ajankohtina.

# PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 1/3

**Tavoite 1:** tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015–2019 keskiarvoon verrattuna.

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Toteuma Q4	Kuvaus toteumasta
1. Tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano sisältäen tuottavuusmittarien päivittämisen sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi jäsenkuntien taloustilanteet huomioon ottaen.	Toteutuu	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	<b>Toteutui osittain</b>	Tuottavuusohjelma on valmistunut ja toimenpiteet on tuotu osaksi toiminnan suunnittelua ja seurantaa (ks. diat 9–10). Kustannustehokkuutta haastaa hintatason riskit ja inflaatio sekä matkustajamäärien odotettua hitaampi kehitys.
2. Matkustajakilometrikustannus (infrakulujen kanssa ja ilman).	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	<p>Matkustajakm-kustannus ilman infrakustannuksia</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tavoite: 0,28 e/matk.km (2022: 0,30 e/matk.km)</li> <li>- Toteuma: 0,28 e/matk.km</li> </ul> <p>Matkustajakm-kustannus infrakustannusten kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tavoite: 0,38 e/matk.km (2022: 0,37 e/matk.km)</li> <li>- Toteuma: 0,37 e/matk.km.</li> </ul>

# PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 2/3

**Tavoite 2:** kuntakohtaiset subventio-osuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kuntakohtaisista kokonaiskustannuksista.

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Toteuma Q4	Kuvaus toteumasta
1. Suunnitelman laatiminen kuntakohtaisen subventio-osuuden saavuttamiseksi.	Ei toteudu	Ei toteudu	Ei toteudu	<b>Ei toteutunut</b>	Tilinpäätösennuste keskimääräiseksi subventioksi on 53 % (Helsinki 48,5 %, Espoo 67,1 %, Vantaa 47,7 %). Toimenpiteet liittyvät tuottavuusohjelman toimenpiteiden etenemiseen.
2. Kuntaosuuksien tarkastelu kuntakohtaisesti vuosittain ja keskipitkän aikavälin (5–7 vuotta) ennusteilla.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	Kunnittaiset kuntaosuusarviot on sijoitettu poikkileikkausvuosille 2030 ja 2035 Toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2024-2026 HSL:n rahoitusta ja tilannekuvaa arvioivan ohjausryhmän työn pohjalta.
3. Joukkoliikenteen infra- ja operointikustannusten kumulatiivisen kehityksen tarkastelu kuntakohtaisesti ja koko HSL-alueen osalta vähintään suurten infrahankkeiden suunnitteluvaiheessa päivitettävillä pitkän aikavälin ennusteilla, jotka tukevat jäsenkuntien hankekohtaista päätöksentekoa.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	Tiedot päivitetään vuosittain kolmen vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmajaksolle.

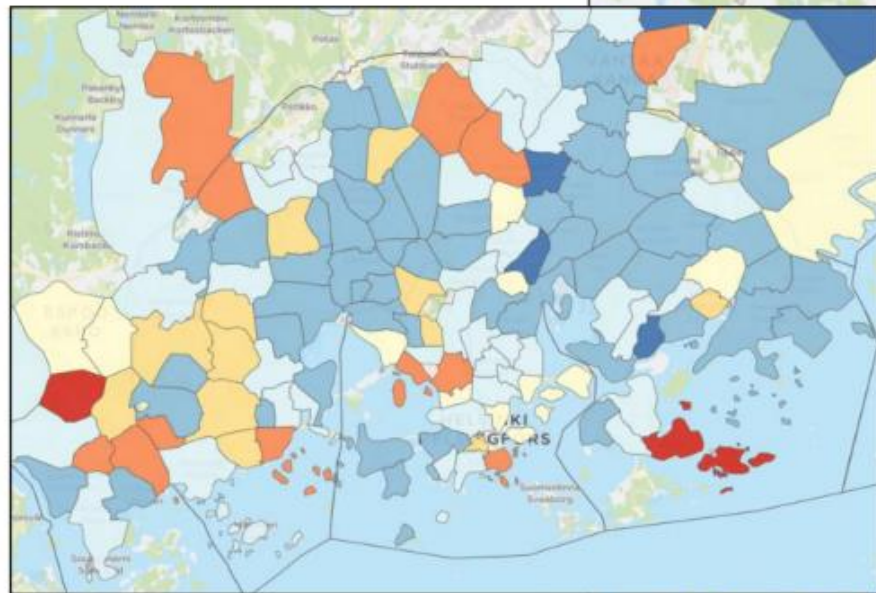
# PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 3/3

Tavoite 3: Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus.

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Toteuma Q4	Kuvaus toteumasta
1. Suunnitelman laatiminen pandemian liikkumiseen aiheuttamiin muutoksiin sopeutumiseksi.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	Liikenteen suunnittelussa tarjonnan suuntaaminen ja tuottavuuden kehittäminen on osa jatkuvaa toimintaa. Liikenteen sopimusten joustovaroja käytetään jatkuvasti, uudelleen neuvottelulle ei vielä tunnistettu tarvetta.
2. Alueittainen asiakas- ja asukastyytyväisyys vuosittain.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	Joulukuun 2023 NPS-luku eli suositteluindeksi oli 37, mikä vastaa hyvää tulosta (syyskuu: 25, kesäkuu: 9). Suositteluindeksi nousi yhtä kuntaa lukuun ottamatta kaikissa kunnissa, vyöhykkeillä ja markkina-alueilla. Suositteluindeksi oli korkein Helsingin B-vyöhykkeellä (41) ja matalin Espoon C-vyöhykkeellä (16). Suositteluindeksi nousi eniten Espoon ja Kauniaisten B:llä (+21). Markkina-alueiden kohdalla itä (NPS-luku 37) suoriutui etelää ja länttä paremmin (molempien NPS 33).
3. Joukkoliikenteen co2-päästöt vuoteen 2025 mennessä vähintään -90 % verrattuna vuoden 2010 tasoon. 2.2.2024	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	Päästötavoite on saavutettavissa jakeluvelvoitteen kasvaessa sekä sähköbussien ajosuoritteiden noustessa yli 50 % ajosuoritteista. Uutena hankittavien linja-autojen päästöttömyys sisältyy kalustovaatimuksiin. Tilinpäätösennusteen mukaan co2-päästöt alenivat vuonna 2023 -63 % verrattuna vuoden 2010 tasoon. 7



# Suositteluindeksi (NPS) postinumeroalueilla

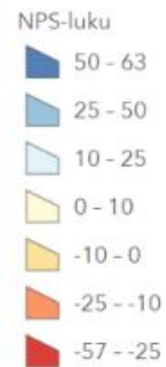
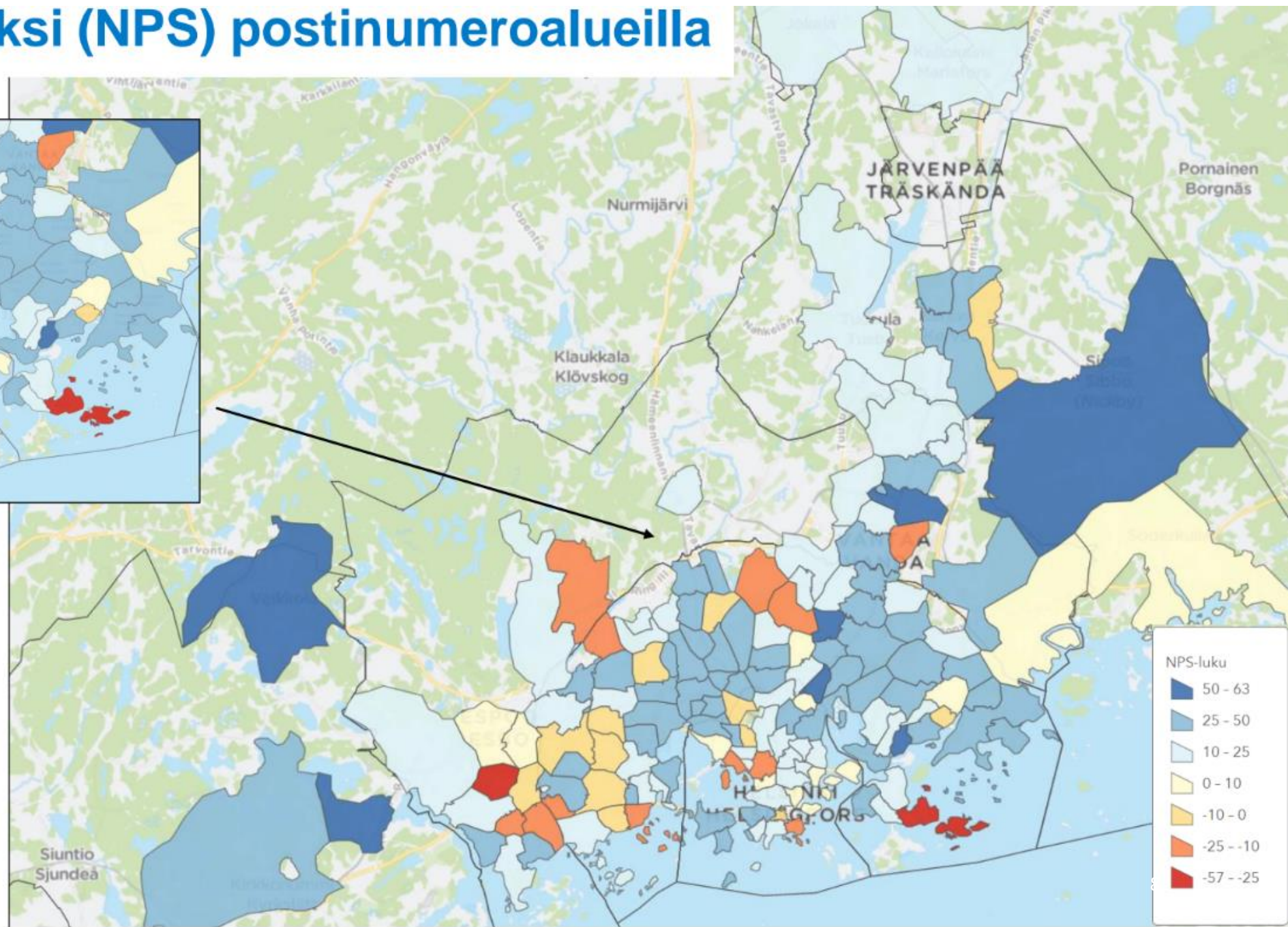


Kartalla esitetään postinumeroalueet, joilta on vähintään 10 vastausta

[Linkki karttaan](#)

Taloustutkimuksen tulkintaohje:

- 40+ erinomainen
- 20-39 hyvä
- 0-19 tyydyttävä
- Alle 0 heikko tulos





# Tuottavuusohjelman seuranta 1/2

Osa-alue	Toimenpiteiden arvioitu taloudellinen yhteisvaikutus 2023	Arvioitu kumulatiivinen taloudellinen vaikutus strategiakauden loppuun	Toteuma 2023	Kuvaus toteumasta
LIPUT, HINNOITTELU JA MARKKINOINTI	24,9 milj. euroa	Lisätulo 38,1–130,9 milj. euroa	<b>Toteutui</b>	Strategiakauden lisätuloarvion haarukkaan vaikuttavat hinnoittelu- ja tariffiratkaisut sekä matkustajamäärien kehitys. Hintoja on korotettu vuoden 2023 alussa keskimäärin 8 %. Samalla eri vyöhykkeiden hintasuhteita muutettiin niin, että pitkien matkojen kerta- ja kausilippuhinnat laskivat ja lyhyiden matkojen kohosivat verrattuna vuoden 2022 hintoihin (ABCD +21–23 %, AB- ja BC +8–11 %, ABC ja BCD 0 %, D +3–4 %). Alennusryhmän 1 alennusprosenttia laskettiin 45 %:sta 40 %:iin. ALV:n perimättä jättäminen tammi-huhtikuulta siirrettiin koko vuoden lippuhintoihin.
OPEROINTI-KUSTANNUKSET JA LINJASTOSUUNNITTELU  2.2.2024	Vaikutukset portaittain kilpailutusten myötä. Vuonna 2023 säästö yht. 2,86 milj. euroa.	Säästö 42,6–67,2 milj. euroa	<b>Toteutui</b>	Liikennöintikauden 2023–24 aikataulujen suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota linjojen eurot/nousu-mittariin ja pyritty parantamaan tätä aikataulusuunnittelun toimenpitein. Kilpailukierroksilla on saatu toistaiseksi hyvin sähköbussuja ja liikenteen sähköistymisen keskimääräinen kustannusvaikutus on n. -9 % verrattuna diesel-busseihin. Todennäköisyys sähköbussien toimitusvaikeuksille edelleen korkeahko. Metroliikenteen osalta toteutetaan kysynnän ja tarjonnan täsmällisempää kohdentamista ottamalla käyttöön eri vuorovälit arkipäivien ruuhka-ajan liikenteessä.

# Tuottavuusohjelman seuranta 2/2

Osa-alue	Toimenpiteiden arvioitu taloudellinen yhteisvaikutus 2023	Arvioitu kumulatiivinen taloudellinen vaikutus strategiakauden loppuun	Toteuma 2023	Kuvaus toteumasta
IT-KUSTANNUKSET JA HANKINNAT	Lähtötilanteeseen (2020) verrattuna n. + 1,5 milj. euroa	Säästö 19,1 milj. euroa	<b>Toteutui osittain</b>	<p>Kehittäminen painottuu digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja myynnin keskittämiseen digitaalisiin kanaviin.</p> <p>Lipputilihankkeen rakennusvaiheen aikana IT-kustannusten säästöpotentiaali realisoituu strategiakauden lopulla 2025.</p>
MUU SISÄISEN TOIMINNAN TEHOSTAMINEN	Tarkastus- ja palvelumaksuista tuloa +0,4 milj. euroa (vs. 2022). Toimitilojen keskittäminen +0,3 milj. euroa. Toimitilojen ulosvuokraus +0,2 milj. euroa.	Säästö 8,4 M€ Lisätulo 0,6 M€	<b>Toteutui</b>	<p>Toimenpiteinä toimitilojen keskittäminen Itä-Pasilaan ja palvelumaksujen käyttöönotto. Organisaatiouudistuksen (04/2022) jälkeinen organisaatio- ja toimintamallin arviointi tehtiin 06/2023. Kriittisen osaamisen yksikkö- ja ryhmäkohtaiset kehittämissuunnitelmat ohjaavat kehittämistä. Henkilöstösuunnitelma vuodelle 2024 tehtiin keskittymällä osaamisen muutostarpeisiin. Suunnitelmassa arvioitiin sekä omien resurssien että ostopalvelujen tarve. Jonkin verran tunnistettiin tarvetta vahvistaa omaa osaamista ostopalvelujen käytön sijaan.</p>

# HSL:n omien strategisten tavoitteiden toteuma-arvio

Strateginen tavoite	Mittari	Tilinpäätös 2022	TP-ennuste 2023	Tavoite 2023	Ennuste 2025	Tavoite 2025
Kohti päästötöntä joukkoliikennettä	CO2-päästöt	-53 % vrt. 2010 taso	-63 % vrt. 2010 taso, <b>ei toteudu</b> ●	-69 % vrt. 2010 taso	-90 % vrt. 2010 taso, <b>toteutuu</b> ●	-90 % vrt. 2010 taso
Joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa	Nousut	304 milj.	344 milj., <b>ei toteudu</b> ●	362 milj.	376 milj., <b>ei toteudu</b> ●	400 milj.
Kustannustehokas joukkoliikenne	Matkustajakilometri-kustannus pl. infra	0,30 e/km	0,28 e/km, <b>toteutuu</b> ●	0,28 e/km	0,29 e/km, <b>ei toteudu</b> ●	0,25 e/km
Tasapainoinen talous	Tulot yhteensä (ilman tukia ja kuntaosuuksia*)	338 milj. e	404 milj. e, <b>toteutuu</b> ●	390 milj. e	413 milj. e, <b>toteutuu</b> ●	400 milj. e
	Kuntaosuus (ilman koronatukia)	56,0 %	53,0 %, <b>toteutuu</b> ●	55,0 %	54,5 %, <b>toteutuu</b> ●	50–55 %

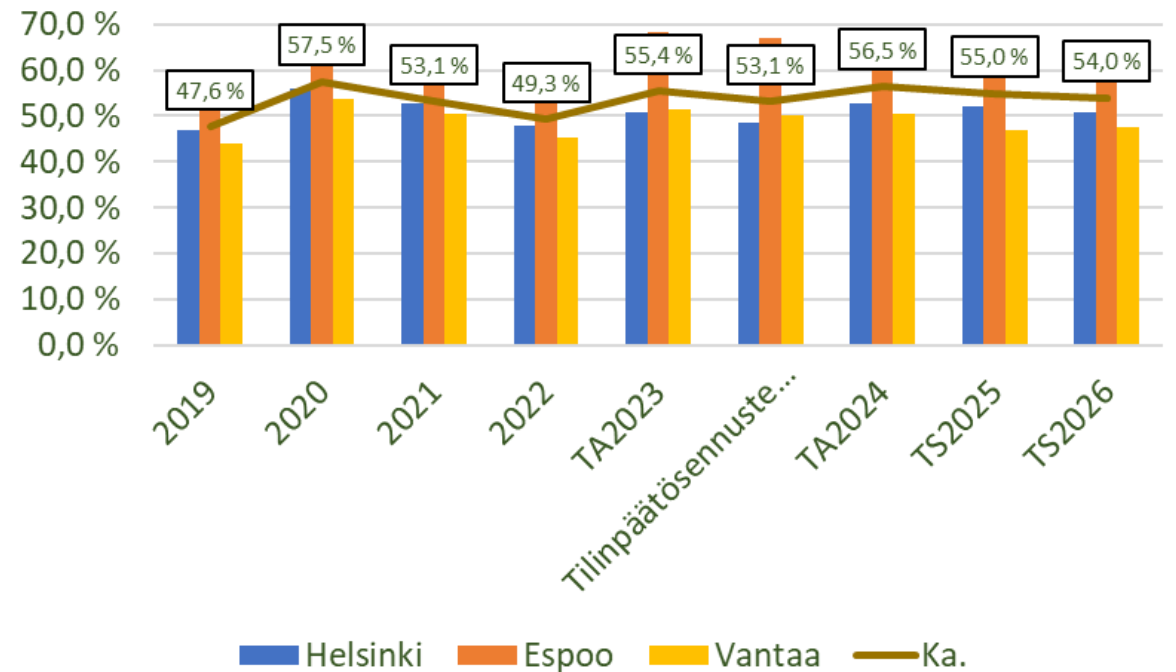


## Tunnusluvut tarkastelujaksolta

Sitovat erät	TA2023, euroa	Tilinpäätösennuste 2023**
Toimintamenot	876 000 000	860 340 000
Investointimenot	23 387 000	21 524 506
Kuntaosuudet vähennysten jälk.	466 327 000*	439 377 000
<i>Helsinki (%)</i>	(50,8%)	(48,5%)
<i>Espoo (%)</i>	(68,4 %)	(67,1 %)
<i>Vantaa (%)</i>	(51,3 %)	(47,7 %)

Muut tunnusluvut	TA2023, euroa	Tilinpäätösennuste 2023
Toimintatuotot	868 947 443*	870 481 067
Lipputulot	381 041 000	376 435 627
Operointikustannukset	596 041 000	558 124 901

## Subventiotasot

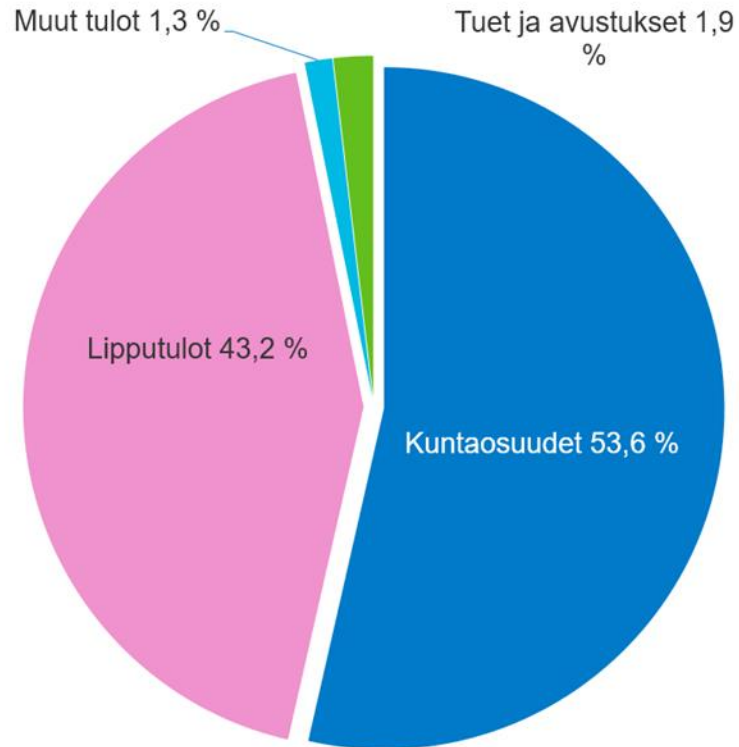


\* Muutettu TA

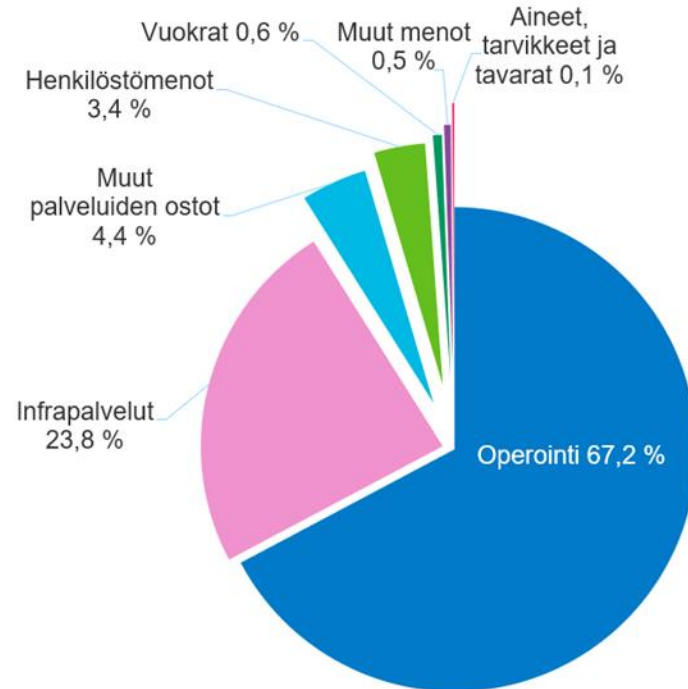
\*\* Tilinpäätösennuste. Erityisesti kuntakohtaisiin jakoihin ja subventioon tulee vielä muutoksia, kun viimeisimpien lippulajituskimusten tuloksista saadaan tietoa kuntalaisten liikkumisesta (tammik. 2024 lopulla).

# Toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen 1–12/2023

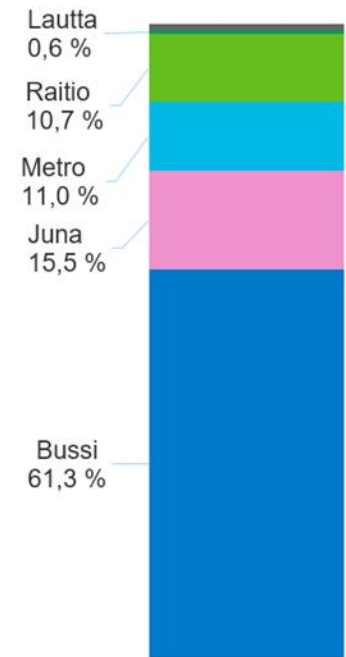
Toimintatulojen jakauma 1-12/2023



Toimintamenojen jakauma 1-12/2023



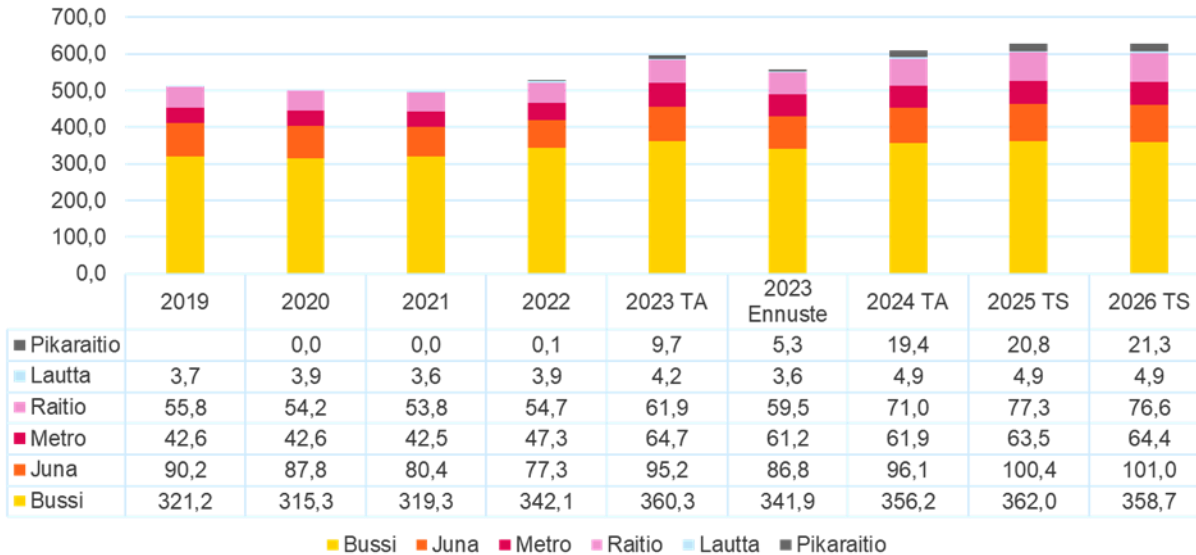
Operointikustannukset yhteensä 558,1 milj. euroa, joista



# Operointi- ja infrakustannusten kehitys

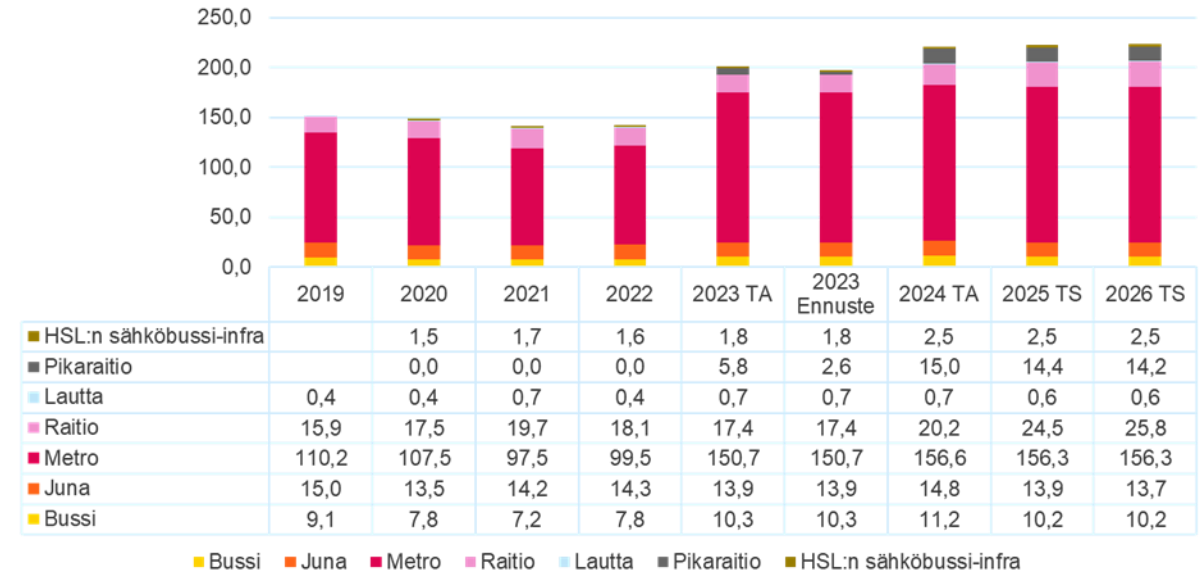
## Operointikustannukset

Operointikustannukset vuonna 2023 ovat tilinpäätösennusteen mukaan yhteensä 558 M€ 67 % toimintamenoista



## Infrakustannukset

Infran käyttökustannukset vuonna 2023 ovat yhteensä 198 M€ 24 % toimintamenoista





# Taseen tunnuslukujen kehitys

	TP-ennuste 2023	2022	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	-	39,1 %	13,2 %	5,5 %	50,3 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	-	15,3 %	16,0 %	19,4 %	10,4 %
Velat ja vastuut, % käyttötuloista	-	8,3 %	7,6 %	10,2 %	7,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. euroa	97 362	70 412	8 353	-5 833	65 223
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	71	51	6	-4	49
Lainakanta 31.12., milj. euroa	34 211	39 474	44 737	50 000	0

# Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

## Olellaiset nostot toiminnasta vuonna 2023:

Toimintaympäristö sisälsi kriittistä infrastruktuuria uhkaavia riskejä, mutta vakavilta häiriöiltä vältyttiin. Vuoden aikana panostettiin fyysiseen turvallisuuteen ja tietoturvallisuuteen sekä turvallisuusjohtamisen kehittämiseen. Syksyn aikana päivitettiin HSY:n turvallisuuspolitiikka, vakuutuspolitiikka sekä tietoturvapolitiikka. Operatiivisessa toiminnassa keskityttiin laatuun, turvallisuuteen ja kustannustehokkuuteen. Vuoden lopulla käynnistettiin keskustelu prosessi-johtamisen kehittämiseksi.

Asiakasmaksujen korotuksista huolimatta vesihuollon vesi- ja jätevesituotot jäävät alle talousarvion pääasiassa volyymien loivasta trendinomaisesta laskusta johtuen. Liittymismaksut jäävät alle talousarvion hiljentyneestä rakentamisesta johtuen. Jätehuollon toimintatuotot toteutuvat talousarviota korkeampina.

Toimintakulut jäänevät alle talousarvion tason. Rahoituskulut toteutuivat talousarvion mukaisina. Investoinnit toteutuivat noin 20 milj. euroa alle talousarvion, ja valtaosa alituksesta syntyi vesihuollossa. Investointiohjelma käsitellään hallituksessa keväällä 2024 aikana, minkä jälkeen se lähtee jäsenkuntiin lausunnoille.

Vuoden 2023 tilinpäätös esitellään hallitukselle 15.3.2024.

# PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 1/3

Tavoite 1: Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Toteuma Q4	Kuvaus toteumasta
1. Tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja mittareiden tarkentaminen.	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	Hankintojen strategisen kehittämisen projektissa tehtiin hankintojen taloudellinen kokonaisanalyysi. Sisäisten palvelujen läpinäkyvyyden ja kustannustietoisuuden parantamiseksi tehty palvelukatalogityö saatiin valmiiksi. Lisäksi kustannustietoisuutta parannettiin toteuma- ja ennusteprosessiin panostamalla. Syksyllä 2023 tehtiin merkittävä rahamääräinen leikkaus yhteisten palvelujen talousarviosuunnitelmaan vuodelle 2024.
2. Tuottavuusohjelman toimeenpano, toiminnan selkeä suuntaaminen perustehtävään ja investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarvetta vesihuollon tariffien reaalisille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään.	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	Toteutuu osittain	<b>Toteutui osittain</b>	HSY:n strategisena tavoitteena on nettovelanoton nollaaminen strategiakauden aikana. Tämänhetkisen ennusteen mukaan tähän tavoitteeseen päästään jos asiakasmaksujen kehitys, toiminnan käyttömenot ja investoinnit toteutuvat suunnitelman mukaan. Toteuma on keltainen epävarmuuksien johdosta.
3. Toimintamenot e/asukas 2.2.2024	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	<b>Toteutui</b>	Ennustetaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti: 146 euroa/asukas (tavoite 150 euroa/asukas).



# PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 2/3

## Tavoite 2: Ympäristövastuullisuuden lisääminen

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Toteuma Q4	Kuvaus toteumasta
1. Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätys-aste vuosittain, tavoitetaso 2023: vähintään 56 % (vuoden 2025 tavoitetaso 60 %)	Ei toteudu	Ei toteudu	Ei toteudu	<b>Ei toteudu</b>	Ennuste kierrätysasteeksi vuodelle 2023 on 47 % (toteuma saadaan 09/2024). Vuonna 2023 toteutettiin biojätteen erilliskeräyksen laajennusprojekti Espoossa, Kauniaisissa ja Kirkkonummella ja valmisteltiin 2. vaihetta (Vantaa ja Helsinki). Viestinnän vaikuttavuuden kehittäminen aloitettiin, ja lajittelun lisäämiseen tähtäävän asukasaktiivimallin laajentaminen käynnistyi.
2. Kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa. Tavoitetaso 2023: enintään 102 000 t CO2-ekv	Toteutuu	Toteutuu	Ei toteudu	<b>Ei toteudu</b>	Ennuste toteumasta 2023: 110 000–115 000 tCO2-ekv. Viikinmäen puhdistamolla muodostui normaalia enemmän typpioksiduulipäästöjä keväällä, ja tilanne tasaantui kesän aikana. Blominmäen suhteessa pienemmät päästöt Suomenojan mallinnukseen verrattuna näkyvät kokonaismäärissä paremmin vasta 2024. Typpioksiduulipäästöjen hallintatoimet ja poikkeamien analysointi muodostavat yhden HSY:n hiilineutraaliusohjelman kärkihankkeista vuonna 2024.
3. Hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen hiilineutraalisuustavoitteen 2030 pääsemiseksi.	Toteutuu	Toteutuu osittain	Toteutuu	<b>Toteutuu</b>	Vuodelle 2023 asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Nykyisellä kehityksellä ohjelman v. 2025 tavoite tullaan saavuttamaan. Seudullisen ilmastotyön hankkeissa ja yhteistyössä tuetaan mm. energiamurrosta ja ilmastokestävän kaupunkiseudun kehittymistä.

# PKS-omistajaohjaustavoitteiden seuranta 3/3

## Tavoite 3: Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen

Mittarit	Arvio Q1	Arvio Q2	Arvio Q3	Toteuma Q4	Kuvaus toteumasta
1. Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytyväisyys vuosittain.	Ei toteudu	Ei toteudu	Toteutuu	<b>Toteutui osittain</b>	Asiakastytyväisyyttä tutkitaan toimintokohtaisesti sekä vuosittain suoritettavilla kyselyillä että jatkuvalla palvelun laadun mittaamisella. Kaikkien näiden keskiarvo vuonna 2023 oli 4,05/5. Biojätteen erilliskeräyksen laajentaminen aiheutti ruuhkautumista puhelinpalvelussa. Palvelutoiminnan ja asiakkuuksien johtamisen kehittämiseksi on käynnistetty asiakkuudenhallinnan hanke, jossa vuonna 2024 luodaan sähköinen asiointikanava OmaHSY. Sortti-asemien palveluiden monipuolistamista ja laajentamista suunnitellaan v. 2024.
2. Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä, tavoitetaso 2023: enintään 19 %.	Ei toteudu	Ei toteudu	Ei toteudu	<b>Ei toteutunut</b>	Vuoden 2023 laskuttamattoman veden osuus oli 20,3 %. Talousvesiverkoston laskuttamattoman veden vähentämiseen tähtäävä toimenpideohjelma valmistui 2023 ja toteutus on käynnissä. Vuoden 2023 aikana mahdollisia piilovuotoja paikannettiin 84 kpl. Vuotojen etsinnälle ja korjaamiselle asetetut vuoden 2023 tavoitteet täyttyivät. Vesihuollon investointiohjelma sisältää tavoitteita, joiden myötä vesijohtoverkoston vuotoisuutta pystytään vähentämään. Strategiakauden investointitason avulla ei pystytä silti saneerausvelan kasvua taittamaan vaan verkoston kunto heikkenee.

# Tuottavuusohjelman seuranta

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Toteuma 1-12/2023	Ennuste toteumasta 2023
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v	150 eur/as	Ennuste 2023: 146 eur/as	<b>Toteutuu</b>
Kestävä talous	Tasapainoinen talous	Lisävelka eur/as/v	41 eur/as	Ennuste 2023: 41 eur/as	<b>Toteutuu</b>
Kestävä talous	Tasapainoinen talous	Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä	Enintään 19 %	Ennuste 2023: 20 %	<b>Ei toteudu</b>

# Tuottavuusohjelman keskeisten vuoden 2023 toimenpiteiden eteneminen ja niiden taloudelliset vaikutukset

Toimenpide	Eteneminen	Taloudellinen vaikutus
Hankintatoimen kehittämien	Hankintojen strategisen kehittämisen projektissa määriteltiin projektin tavoitteet ja tehtiin hankintojen taloudellinen kokonaisanalyysi.	Vuoden 2024 alkupuolella määritellään hankintakategoriat ja tunnistetaan säästöpotentiaali kategorioittain.
Prosessien kehittäminen	Prosessijohtamisen kehittämisen projekti on käynnistynyt. Kesään 2024 mennessä päivitetään HSY:n prosessikartta ja prosessien omistajuudet. Projektissa luodaan menetelmät prosessikehittämiselle ja prosessipoikkeamien hallinnalle. Pilotoinnilla varmistetaan menetelmän toimivuus.	Suurin osa vaikutuksista liittyy toiminnan sujuvoittamiseen ja tehostumiseen.
Digitalisaation hyödyntäminen	Investointikokonaisuuden hallinnan ja seurannan työkalu saatiin täysimääräisesti käyttöön. Sähköisen asiointin hanke eteni suunnitellusti ja saataneen käyttöön 2024. Jätekuljetusten toiminnanohjausjärjestelmä eteni ja saataneen käyttöön vuoden 2024 aikana.	Kokonaisarviota taloudellisesta hyödystä ei vielä tehty. Sisältää taloudellisen potentiaalin.
Kustannustietoisuudella johtaminen	Palvelukatalogityö, jonka tavoitteena oli lisätä sisäisten palvelujen läpinäkyvyyttä ja kustannustietoisuutta, on päättynyt. Lisäksi kustannustietoisuutta parannettiin toteuma- ja ennusteprosessiin panostamalla.	Syksyllä 2023 tehtiin merkittävä rahamääräinen sopeutus (2,55 milj. euroa, 10%) yhteisten palvelujen talousarviosuunnitelmaan vuodelle 2024.

# Tunnuslukujen seuranta

Sitovat erät	TA2023, euroa	Ennuste 2023
Jätehuollon investointimenot (netto)	24 270 000	23 000 000
Jätehuollon toimintamenot	87 400 000	85 000 000
Vesihuollon Investointimenot (netto)	177 000 000	162 000 000
Vesihuollon toimintamenot	124 380 000	115 000 000

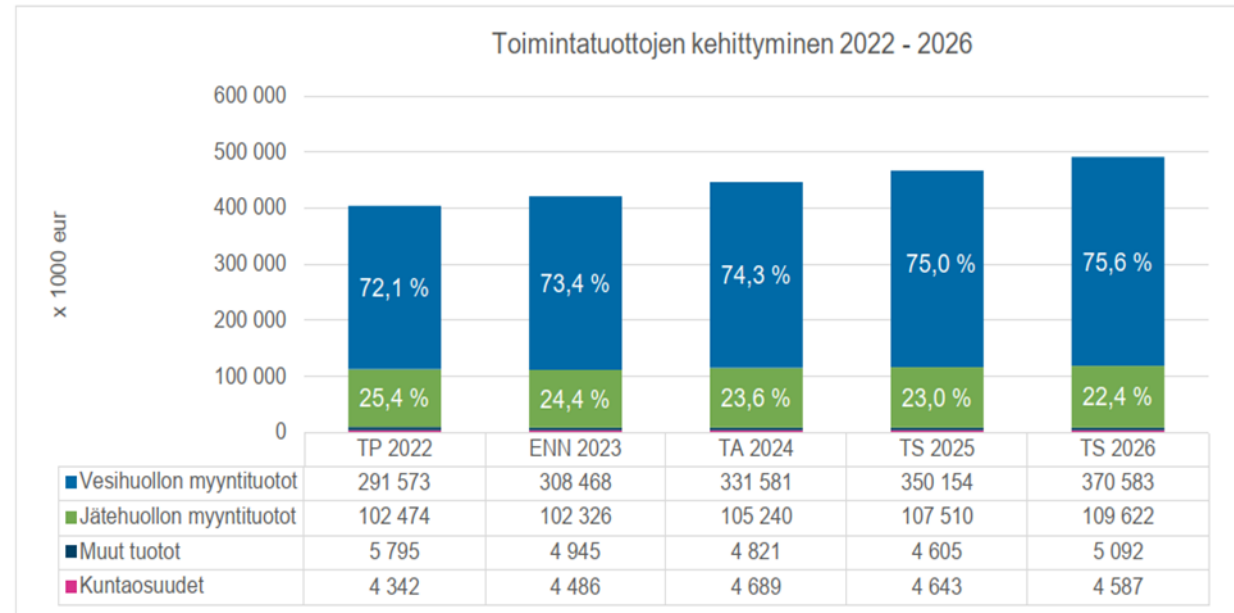
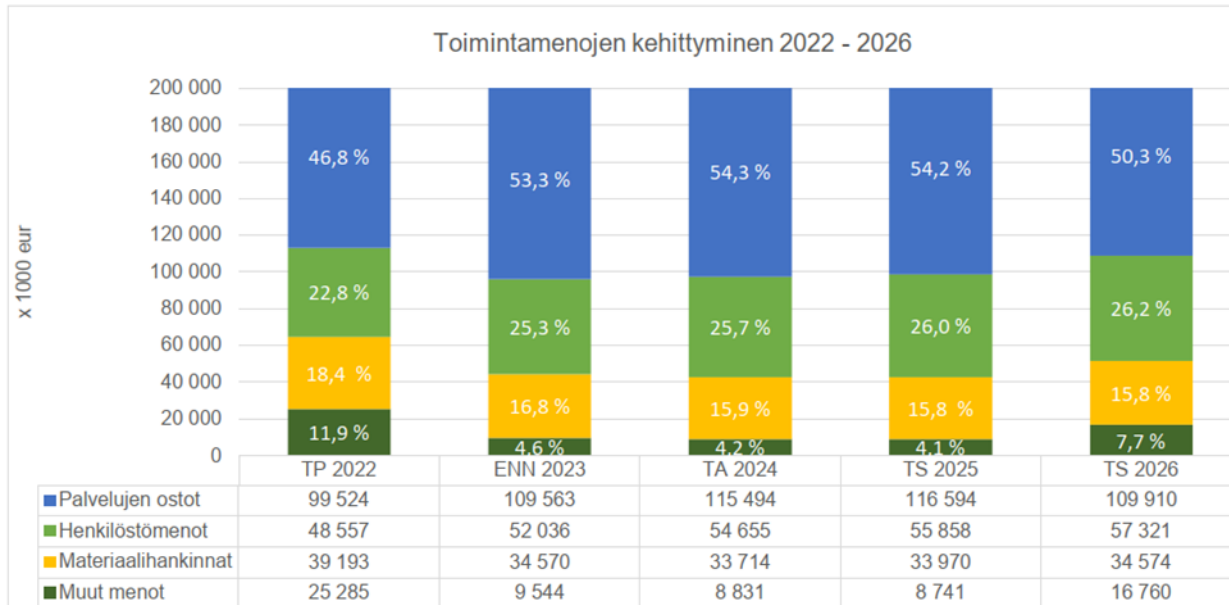
## Tuottavuuden kehittyminen



Tuottavuuden kehittymisen ennuste on esitetty Q3-tilanteen mukaan (tuorein saatavilla oleva tieto).



# Toimintamenojen ja toimintatuottojen kehitys, ennuste 2023

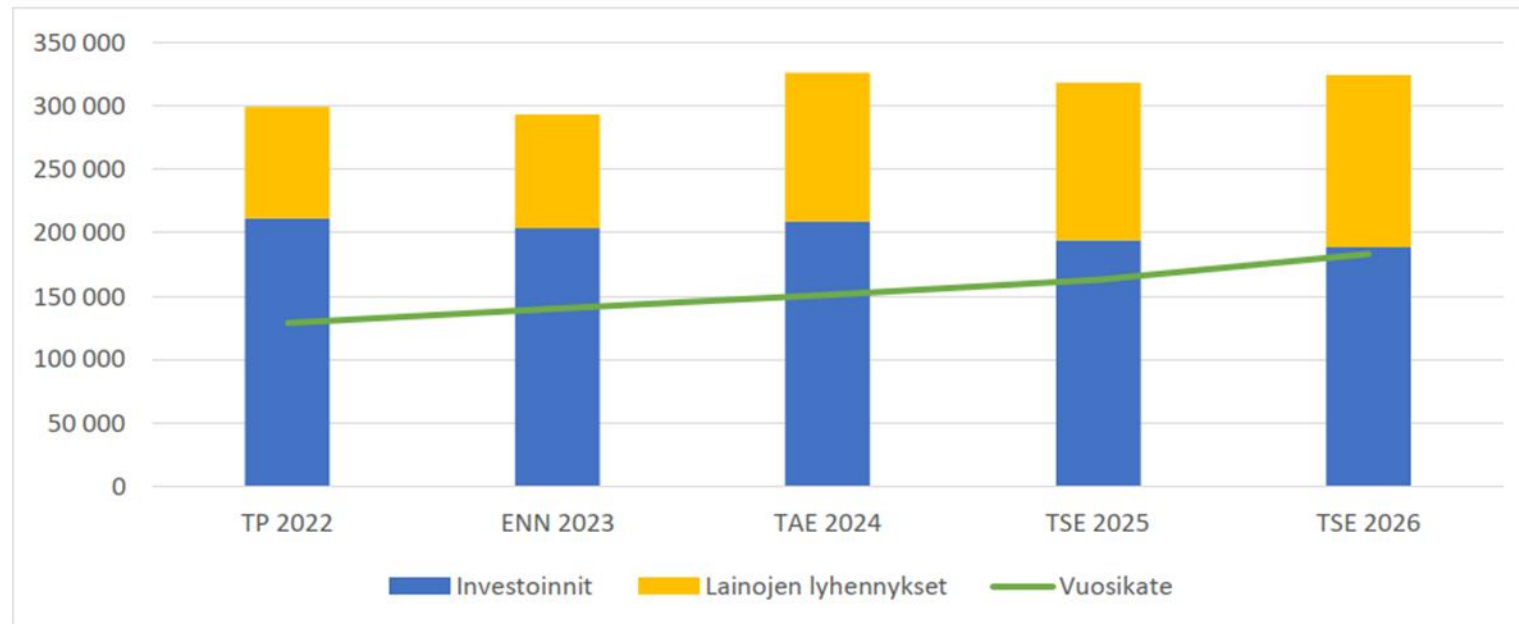


Ennuste on esitetty Q3-tilanteen mukaan (tuorein saatavilla oleva tieto).

# Tulorahoituksen riittävyys

## Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2024 vuosikate on 150,9 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 325,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 318,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 324,1 miljoonaa euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 489 miljoonaa euroa.



Ennuste on esitetty Q3-tilanteen mukaan (tuorein saatavilla oleva tieto).

# Taseen tunnuslukujen kehitys

## Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2022	ENN 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 826 304	2 874 846	2 939 681	2 985 578	3 020 007
Oma pääoma	779 673	763 164	763 982	773 609	801 626
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 836 220	1 909 306	1 965 325	2 005 927	2 015 546
- lainat jäsenkunnilta	1 118 002	1 104 002	1 054 116	1 022 173	990 230
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	630 756	717 841	823 746	896 292	937 854
- liittymismaksut	87 462	87 462	87 462	87 462	87 462
Omavaraisuusaste (%)	27,0 %	25,9 %	25,3 %	25,2 %	25,9 %

Ennuste on esitetty Q3-tilanteen mukaan (tuorein saatavilla oleva tieto).

# Lisätietoja

Vuoden 2023 PKS-raportoinnista vastaa Espoon kaupunki.

Yhteystiedot: [konserniohjaus@espoo.fi](mailto:konserniohjaus@espoo.fi)